

پشت پرده ناآرامی های عراق

چند روزی است که جنوب عراق دستخوش تحركات گسترده اعتراضی شهروندان به وضعیت ناگوار برق شده است. این اعتراضات از بصره آغاز شد و خیلی زود به شهرهای جنوبی عراق نیز سرایت کرد و حالا به بغداد نیز رسیده است.

به گزارش آران نیوز: چند روزی است که جنوب عراق دستخوش تحركات گسترده اعتراضی شهروندان به وضعیت ناگوار برق شده است. این اعتراضات از بصره آغاز شد و خیلی زود به شهرهای جنوبی عراق نیز سرایت کرد و حالا به بغداد نیز رسیده است. جمعه گذشته و پس از آن که شیخ عبدالمهدی الکربلایی سخنگوی آیت ا... سیستانی از تظاهرات بصره حمایت کرد، نجفی ها نیز به خیابان ریختند و ساختمان استانداری و سپس فرودگاه را برای مدتی به تصرف خود درآوردند. این اعتراضات به دیگر شهرهای جنوب مانند کربلا، العماره، ناصریه و کوت نیز کشیده شد و چند نفر در این خشونت ها کشته شدند. مقر احزاب عراقی مانند حزب الدعوة، جریان حکمت، بدر و عصائب مورد حمله قرار گرفت و نیروهای کمکی ویژه از بغداد به این شهرها اعزام شدند. همچنین در برخی شهرها وضعیت منع آمد و شد شبانه برقرار شد و شبکه اینترنت این مناطق نیز از ظهر روز شنبه تا صبح روز دوشنبه به طور کامل قطع شد. حیدر العبادی نخست وزیر عراق که دولتش اکنون به طور موقت اداره کشور را در اختیار دارد، پس از این حوادث و برای کنترل اوضاع و ساکت کردن معترضان، 3.5 میلیارد دینار برای بهبود وضع خدمات رسانی به بصره اختصاص داد. علاوه بر آن، از تخصیص 20 هزار شغل جدید برای افراد جویای کار و بهبود وضعیت برق و آب آشامیدنی برخی شهرهای جنوبی خبر داد. اما این دستور العمل ها تاکنون نتوانسته است خشم مردم را آرام کند. به ویژه آن که از برخی اقدامات و شعارها می توان به وضوح سرنخ عوامل مخرب داخلی و خارجی را در اتفاقات چند روز اخیر دید. اقدامات مخرب در فرودگاه بین المللی نجف، تخریب اموال عمومی و حمله به مقر احزاب و آتش زدن برخی از آن ها و همچنین سردادن شعارهای طایفه گرایانه و ضد ایرانی در برخی از تجمعات که با ناراضیتهای شهروندان روبه رو شده و آن را خروج از مسیر واقعی اعتراضات قلمداد کرده اند - نشان می دهد که رد پای عناصر مخرب داخلی و حمایت خارجی در این تحركات ملموس و قابل مشاهده است. درباره عوامل خشم مردم جنوب عراق اظهارات متعددی بیان می شود. با این که این اعتراضات با حمایت همه احزاب عراقی مواجه شده و بخش مسالمت آمیز آن مورد تأیید همه آن ها حتی مرجعیت نجف است اما از سوی دیگر برخی سیاستمداران معتقدند که این رخدادها از قبل برنامه ریزی شده و برای ضربه زدن به نظام سیاسی کشور و حتی سرنگونی آن است که توسط حزب بعث مدیریت می شود و برخی جریان های داخلی آن را به پیش می برند. اما مشاهدات مستقیم نویسنده این سطور از اوضاع میدانی عراق نشان می دهد شهروندان عراقی که از اوضاع خدمات رسانی، برق و بیکاری به ستوه آمده اند از تظاهرات و اعتراضات اخیر حمایت می کنند. هر چند که به خشونت کشیده شدن این اعتراضات و تخریب اموال عمومی باعث ناراضیتهای و نگرانی آن ها شده است زیرا ادامه این روند را باعث انحراف مطالبات و خواسته های خود می دانند. بنابراین تردیدی نیست که اعتراضات مردم به ستوه آمده از مشکل برق و فساد و بی توجهی سیاستمداران، عامل مهمی در گسترش دامنه جغرافیایی اعتراضات بوده است اما در همین چارچوب طبیعی است که این مسئله سوء استفاده مخالفان سیاسی عراق را در پی داشته باشد و از اعتراضات به جای مردم به عنوان ابزاری برای تخریب فضای سیاسی استفاده شود. شعارهای بی ارتباط با مشکلات مردم، تخریب، حمله به مقر احزاب اسلامی و حمایت بازماندگان حزب بعث و تحریک شبکه های رسانه ای مخالف نظام سیاسی، همه و همه نشان دهنده آمیخته شدن خواسته های مردم با اهداف مخالفان است. اما در داخل عراق، شهروندان، جریان صدر را متهم کرده اند به این که مطالبات واقعی مردم را به حاشیه رانده است. در حالی که مقر همه احزاب سیاسی اسلامی در جنوب مورد حمله قرار گرفته است، تنها مراکز جریان صدر هستند که تاکنون در امان مانده اند. همین موضوع باعث تردید مردم در نقش داشتن صدری ها در کشیده شدن اعتراضات به سمت خشونت شده است. همچنان که برخی سیاستمداران عراقی معتقدند نزدیکی اخیر دولت قانون، فتح و نصر باعث به هم خوردن محاسبات صدر و ناراضیتهای وی شده است. افزون بر این، تظاهرات امسال عراق به شکل ویژه و حساب شده ای از سوی شبکه های ماهواره ای پر مخاطب العربیه عربستان و اسکای نیوز امارات پوشش داده می شود که نشان می دهد این دو کشور روی اعتراضات مردمی عراق حساب ویژه ای باز کرده اند و در این بین به نظر می رسد پیروزی مقتدی صدر در انتخابات پارلمانی، سعودی ها را بیشتر در این فکر غوطه ور ساخته که می توانند بر افکار عمومی عراق آن گونه که می خواهند، تاثیر بگذارند. در هر صورت برآیند اعتراضات گسترده امسال را باید کاهش مشروعیت نظام سیاسی حاکم بر عراق و احزاب سیاسی آن و افزایش بیش از پیش بی اعتمادی مردم به آن دانست. اعتراضاتی که وقتی بدون رهبری و ساختار مشخص و حتی بدون وجود یک اپوزیسیون داخلی قدرتمند انجام شود، می تواند به راهبری آن توسط عوامل و جریان های مخرب بینجامد و آن را از مسیر اصلی اصلاحات خارج کند و حتی تراکم آن، قطاربه اصطلاح بهار عربی را دوباره به حرکت وادار کند.

یادداشت خراسان/ سید رضا قزوینی غرابی